Մանրամասի Լրքեար սեղեաք 300 նրւսեբ վերիլեպ, ամենվի գբյմեթի, Իսթանպոլ իլին կեչեր ազձէ 250, վե ալթը պալբզ 125 դրշ. վե թաշրաբար իլին բօսթ սփարաբ տաբի իլինտե օլարագ, սեանեվի գբյմեթի սազ ազձէ 250, վե ալթը պալբզ տաբի 125 դրշ օլանագ տբր։

Վե պեհերնուսխեսի 40 բր փարաեա սաթբլանագ տբր։

Մանրամասի Լրքեար

ՄԻԻՆԱՏԻ

Իլանաթքն պեհեր սաթբրբ իլին, պիրինճի տեֆատա 3, իքինճի տեֆատա 2, վե իշինճի. վե սոյիր տեֆարատա 1 էր դրշ. ալընանագ տբր։

Մեքթուպ վե սոյիրե, Պեյ-օղլունտա Տօղրու-եօլտա 467 նումերօլու խանեսե Լեվանթ Հէրալտ թաղխանէսինտե, Կարագեօ Ց. Փանոսեան իմինե կեանտերիլմէք տբր։

ՈՒՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

ԻԼՉԻԻՆՃԻԻ ՍԷՆԷ ՝ ՀՏԱՕ ԲԼՄԱԶԱՆ ՝Վ 1868 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 19 ԲԼՆՉՇԷՄՊԻՀ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 30 ՆԻՄԷՐՕ 833

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 19.

ԹԱՐԻՃԻՑՆԷ ԲՕՄԱ

ակէչէն սէնէ, Բօմատա վուգու պուլան բօլեթիգանա գարբշբգլբգլարտա, մէտխալէբի պուլունմուշ օլմասը թէօհմեթի իլե, Մանթի վե Թօկնէթի նաման իքի նէֆէր քիմսէլէր գաթլ իսիրտիքտէն սոնրա, շեմոի տախի Ադամի վե Լուցցի նամուն իքի քիչե տահա այնի ճէզաեա հիւքմ իսիրմիշլեր տիր։

Սանի դուն էսէլ+ ճէզասընա, վե օ տախի պիր ելէ+ հ+ելէ+ դէն թարաֆընտան։

Նէ՞ իմիշ պունլարըն գապահաթլարը։

1867 սէնէսի սեպտեմբերին սոնլարընա տօղրու, Իթալեա հիւքիմէթի մարինկէթի իլե, կարիպալտի, Սինալունկատա ախզ ու կիրիֆթ իսիլէրէք, քէնտի էէրինէ, եանի Գարբէրա տտասընա կէօնտէրիլտի։ Ֆագաթ հոկտեմբերին 14իւնճիւ, եանի Նէրօլատա թօբլանմըշ օլան կէօնիւլիւլէրինէ, իւզէրլէրինէ հիւճմ իտէն Բարա զուավլարընը կերի սիւրտիւքլէրի կիւնիւ, անլէրին գօմանտասընը թէքբարէն տէրիւ հոտ իթմէք նիէթի իլե մէզքիւր ատատան գաչտը։

Պունուն իւզէրինէ իչէրին կիսիչ պաշգա պիր հալ քէսպ իթտի։

Բութացցինին եէրինէ, ժէնէրալ Զիալտինի, բէյիսի վիւքէլա նասպ օլտու, վե Զիվեթա Վէքքիաեա կիթմէք իչին հազըրտա պուլունմագ նիկէթի իլե, Ֆըլանսըզ ասքիրի ատճէլ իլե Թուլոնտա վարօրլարա պինտիրիլմէքտէ իտի։

Մէզքիւր աեբն 22սինտե, Բօմա չէհրինտե պիր իսթիրալ զուհուրա կէլտի — վագատա մուվաֆֆագբյեթ պուլմագտըզընը — վե Կարիպալտի, Բարա եեալէթլէրինե կիրմէք իւզրե, Ֆլօրանսատան եօլա չըգտը, վե Ֆրանսըզ ասքիրի, պիր ղըհը ոտնանմա Ֆըրգասը իլե եօլտա պուլունմագտա իքէն, Կարիպալտի, Մանթե Բօթոնտե նամ մահէլեսե Բարա ասքիրի իւզէրինե պիր Ֆիւթուհաթ իթտի։

Օնատան սոնրա, Կարիպալտինին, Մանթանա մուհասարէսինտե, Ֆրանսա վե Բարա ասքիրի թապաֆքնտան եէնիլմիշ օլմասը, վե Նոյեմբերին իսթիտաալարընտա, քէնտիսինին տախի Լիկօրնտա ախզ ու կիրիֆթ օլունմասը, օգուեանլարընը մալիւմիւ տիր։

Իշթէ պու դարբշբգլբգլար հէնկեամինտա իտի քի, Բարա բօլիսի, հատտարդ հիսասընը ատամլար ախզ ու կիրիֆթ իսէրէք, աշբգատան աշբղա տէմիլ իսէ պիրէ, հիչ տէմիլ իսէ երիբէքտէն օլաբագ Կարիպալտիե թարաֆիկը պուլունմուշ օլմասը շեբհէսի իլե մահպէսէ իլգա օլունմագտա իտիէր։

Գալէատե զէքր իթմիշ օլտու դա մուզ Ադանի վե Լուցցի նաման շախսլար ատախի, պէ-ռէ-ն ինալ- զէրեշէն վե Բօմ- ինալեաա բայրաքլարն օլտան էմէլինտե պուլունան Բարա թէպատարընտան օլտու գլարը իչին, բօլիս նէզարէթի անէրին խանէսինի պատարագ, շեբհէլի էվբագլար վե սիրահլար արամաեա գալգըշտը։

Ադանի, պիւյիւք պիր Ֆագրիգատա հիպի իտի, վե քէնտի իշինտե խայլեաճ իշճիլէր վար իտիլէր քի, ճանը կէօնիւլտէն քէնտի էֆէնտիլէրինի սէվմէքտէ իտիլէր, Բօմա բօլիսի անընը Ֆագրիգատընը պատրդատա, Ադանի, քէնտի սատրգլարը օլան իշճիլէրի իլե, ճէպրէ գալշը Ֆագրիգատընը մուհասարա իթմէյէ չալըշտը։ Ֆագաթ դալէպէ չօգլուգատա գալարագ, Ադանի թէվգբվ օլտուեարագ, խայլի միւտտէթ մահպէստե գալարգատան սոնրա, պաշը քէսիլմէսինե հիւքմ իտիլտի։

Էկերչի Ադանի վե Լուցցի, քէնտի թահրիքլէրի իլե իսթիրալ սանճաղընը չէքմիշ օլան պիր պէօլիք պաշընա կէչէրէք վե ճէնքլէշէրէք, էլէրի գան իլե միւէմմա օլմուշ օլտուղու հալտէ ախզ ու կիրիֆթ օլունմուշ օլաբար իտի, նիզամթը հարպիեե մուճիպինճե միւճազաթ օլտուգլարը հալտէ պիր շեյ տէնէմէզ իտի։

Ֆագաթ Ադանի, հիւճմ իտէն տէյիլ իտի, իլա քէնտի խանէսինի, եալընզ պիր շեբհէ իլե ճէպրէն պատմագ իսթէյէնլերէ գարշը մուհասարա իտէն։

Շեբհէսիզ, հէր թէպատ, նէ տէրէճէտե հադգըզ վե ճէպրի սուրէթտե տախի օլմուշ օլա, Նիզամա իթաաթ իթմէյէ պօրճլու տուր. իմտի պէօյլէ պիր ատամ ճէզաեա հիւքմ իսիրմէմէլի տիմէյիզ, Ֆագաթ էլինտե սիլահ օլաբագ իսթիրալ մէյտանընտա պուլունմամըշ օլարագ անճագ պիր շեբհէյէ մէպնի, Ֆագրիգասը պատրդատա, մալինի վե խանէսինի մուհասարա իթմէյէ չալըշմըշ օլան պիր ատամը գաթլ իթտիրմէք...

Գունտան մատատա, Ադանի պիր գաթիլ տէյիլ իտի, անըն իւզէրինե համի օլունան գապահաթ, եալընզ բօլեթիգաեա տայիր պիր մատտէ իտի, վե Բարանընն, Ֆրանսըզ օլտուսու վե ատանմասը մարիֆէթի իլե, հէր իսթիրալա գարշը թէէմին իսիրմիշ օլտուղու հալտէ, բօլեթիգա թէօհմեթլերի իլե ատամ գաթլ իթտիրմէսի, վե գու հիւքմիւնի. սէ, հէր միլլէթտէն վե հէր տէվլէթտէն զեեատե Խրիսթիանլըգ մէրհամէթի վե բու հու թաշըմագլըգը տէր իւ հոտ իթմիշ օլան պիր հիւքիմէթ թարաֆընտան զուհուրա կէլմէսի, ազ թէէսիֆ իսիրէճէք պիր մատտէ տէյիլ տիր։

Խրիսթիեան օլմաեան, վե խայլի վազրթատան պէրու աշկեարա պիր իսթիրալլան ազբըրգլարընը չէքմիշ օլան պիր տէվլէթ, ասլա բօլեթիգաճա պիր թէօհմեթ իլե, քիմսէյի գաթլե հիւքմ իթմէսի։

Միճթէմէսի Ադրիգա մուհասարէսի պաշլանալատան պէրու, հիչ պիր տէվլէթ, ինանմիյէթ վաղիֆէսի խարիճինտե օլտուղու կիպի, պու թարզ պիր թէօհմեթ իլե քիմսէյի ճէլատա թէսլիմ իթմէմիշ տիր, վե թէվարիխ, պու շէտիտ ճէզաեը մէվգբյի իճրայէ գօեանսոն հիւքիմէթին իւզէրինե, ութանաճագ պիր պէնա տէրճ իտէճէք տիր։

Մէկերչի տօղուզունճու Պիօս բաբանէն հիւքիմէթի, շունու պունու գաթլ իթտիրմէքլե, վե իթալեանէն զազապ ու հիտատէթինի քէնտի իւզէրինե տավէթ իթմէքլե՞ մի պագը գալաճագ տբր։

Մանթի, Թօկնէթի, Ադանի վե Լուցցի նամուն զաթլընը բօլեթիգա թէօհմեթի իլե գաթլ իսիրմէսերի աշկեարա սուրէթտե պէեան իսէր քի, Բօմա, գուվվէթլի պիր գօմշու հիմայէթի իլե գալար պայրնա կէչմէկէ գալգըշմասը, բէքտե հագգսրզ օլմանա տարագ, չօղլարա շիւբհէ վերմէքտե տիր։

Հէլէ քի, Գասիքս գարբշբգլբգը, օրտունուն զայրէթ վե սատագաթը սահէսինտե պատիրբրբմշ օլուպ, նէ Փարիստե իգամէթի իթմէքտե օլան Իզապէլա թարաֆկիրլէրինին բահաթը պօզուլմասընա, վե նէտե, Մանթբանսիհէնին պիրազ շիւբհէ վերիճի հարէքէթինե պիր հաճէթ գալմամշ տբր։

Էվբօբանըն շիմոիքի էնտիշէլի հալէինտե, Սբանեատա, եէնե Իզապէլա, Գարբիսթ, վե իհթիմալ տբր քի Մանթբանսիհէ թարաֆկիրլէրինին տախի, պուլանըգ սուտա ավ արամալարընա պիր Ֆուրատթ տահա զուհուր իթմէմէսինի, չօղլար կիպի պիզ տախի արզու իտէրիզ։

ՏԱԽԻԼԻՑԵԷ

Սուլթան Պահազիտ ճամիի շէրիֆի վայիզի պուլունան Սարը-Եարը Սաադ էֆէնտինէն, ըլֆիղլէրի իլե պէրաբէր ախզու կիրիֆթ օլունտուղու աէօյլէնմէքտե տիր. պազըլարընը զանընընճա, մէրգում վայիզ Գուրանը շէրիֆին պազը պէնտէրի մաէլինէ եանըշ մանեա վերմիշ օլմասը իչին ախզ ու կիրիֆթ օլունմուշ իմիշ. լաքին պազըլարը տախի, քի մէրգում վայիզին տէրսլէրինտե հազրը պուլունմուշլար տբր, պու մատէտե բօլիթիգանընն բարմաղը վար օլտուղունու իտտաա իտէրլէր. հէր նէ հալ իսէ, մէրգում իւլէմա մահպէսխասնէտե այրը պիր օտատա մահպուս իտիլմիշ, վե մուհաքէմէսինե զայէթ կիզլի սուրէթտե պազըլմագտա իմիշ. իշ պու վագատա, Իսթանպօլուն Իսլամ էհալիսի իւզէրինե պիւյիւք թէէսիրի մուճիպ օլմուշ տուր։

(Լէվ-Ն.)

— Իւսկիւտար վե Գասը-քէօյտե սաքին օլան Եունանլըլարընն անճագ 400 քիշիտէն իսպարէթ օլտուղու, Իւսկիւտար զապթիեսի թարաֆընտան, Իսթանպօլ զապթիյե մուշերիյեթինե պիրլիմիշ տիր։

— Ֆէվայիսի-Օսմանիյե գումբանեասը թարաֆընտան, Լօյտ գումբանեասընատան պիր վարար իշթիրա օլունուպ, տունքի կիւն պիր թագըմ Եունանլըլարը ալբպ կէօթիւրէճէյի իշեռիմիշ տիր։

— Սֆաքեատա Մէհէմմէտ-Ալի բաշա իլե զօրպալար մապէնինտե վուգու պուլան պիր միւտարէպատ, էշգբեալարատան իքի եիւզ քիշի գատար էօլմիշ, վե գրբգ քիշի տախի էսկր տիւշմիշլեր տիր։

— Կէչէնէրատ պիր թագըմ կէօնիւլլիւլէրին պաշընա կէչէրէք, Կիբիտ կիրթմիշ օլան Բէթրօբուլքի նամ սէրկէրատ, պիր գայրգա ֆիրար իթմէք իւզրե էքէն, արգատընտան եէթիշէրէք էօլտիւրիւլմիշ իմիշ։

— Լէվանթ Հէրալտըն գավ ինճէ, Եունանլըլարըն մէմալիքի Շահանէտէն շրգմաբարընա իւշ հաֆթա տահա միհ. լէթ վերիլմիշ օլմասընին սէպէպ, անեալար պայրնա կէչմէկէ գալգըշմասը, բէքտե հագգսրզ օլմանա տարագ, չօղլարա շիւբհէ վերմէքտե տիր։

Հէլէ քի, Գասիքս գարբշբգլբգը, օրտունուն զայրէթ վե սատագաթը սահէսինտե պատիրբրբմշ օլուպ, նէ Փարիստե իգամէթի իթմէքտե օլան Իզապէլա թարաֆկիրլէրինին բահաթը պօզուլմասընա, վե նէտե, Մանթբանսիհէնին պիրազ շիւբհէ վերիճի հարէքէթինե պիր հաճէթ գալմամշ տբր։

Էվբօբանըն շիմոիքի էնտիշէլի հալէինտե, Սբանեատա, եէնե Իզապէլա, Գարբիսթ, վե իհթիմալ տբր քի Մանթբանսիհէ թարաֆկիրլէրինին տախի, պուլանըգ սուտա ավ արամալարընա պիր Ֆուրատթ տահա զուհուր իթմէմէսինի, չօղլար կիպի պիզ տախի արզու իտէրիզ։

ՏԱԽԻԼԻՑԵԷ

Սուլթան Պահազիտ ճամիի շէրիֆի վայիզի պուլունան Սարը-Եարը Սաադ էֆէնտինէն, ըլֆիղլէրի իլե պէրաբէր ախզու կիրիֆթ օլունտուղու աէօյլէնմէքտե տիր. պազըլարընը զանընընճա, մէրգում վայիզ Գուրանը շէրիֆին պազը պէնտէրի մաէլինէ եանըշ մանեա վերմիշ օլմասը իչին ախզ ու կիրիֆթ օլունմուշ իմիշ. լաքին պազըլարը տախի, քի մէրգում վայիզին տէրսլէրինտե հազրը պուլունմուշլար տբր, պու մատէտե բօլիթիգանընն բարմաղը վար օլտուղունու իտտաա իտէրլէր. հէր նէ հալ իսէ, մէրգում իւլէմա մահպէսխասնէտե այրը պիր օտատա մահպուս իտիլմիշ, վե մուհաքէմէսինե զայէթ կիզլի սուրէթտե պազըլմագտա իմիշ. իշ պու վագատա, Իսթանպօլուն Իսլամ էհալիսի իւզէրինե պիւյիւք թէէսիրի մուճիպ օլմուշ տուր։

(Լէվ-Ն.)

— Իւսկիւտար վե Գասը-քէօյտե սաքին օլան Եունանլըլարընն անճագ 400 քիշիտէն իսպարէթ օլտուղու, Իւսկիւտար զապթիեսի թարաֆընտան, Իսթանպօլ զապթիյե մուշերիյեթինե պիրլիմիշ տիր։

— Ֆէվայիսի-Օսմանիյե գումբանեասը թարաֆընտան, Լօյտ գումբանեասընատան պիր վարար իշթիրա օլունուպ, տունքի կիւն պիր թագըմ Եունանլըլարը ալբպ կէօթիւրէճէյի իշեռիմիշ տիր։

— Սֆաքեատա Մէհէմմէտ-Ալի բաշա իլե զօրպալար մապէնինտե վուգու պուլան պիր միւտարէպատ, էշգբեալարատան իքի եիւզ քիշի գատար էօլմիշ, վե գրբգ քիշի տախի էսկր տիւշմիշլեր տիր։

— Կէչէնէրատ պիր թագըմ կէօնիւլլիւլէրին պաշընա կէչէրէք, Կիբիտ կիրթմիշ օլան Բէթրօբուլքի նամ սէրկէրատ, պիր գայրգա ֆիրար իթմէք իւզրե էքէն, արգատընտան եէթիշէրէք էօլտիւրիւլմիշ իմիշ։

— Լէվանթ Հէրալտըն գավ ինճէ, Եունանլըլարըն մէմալիքի Շահանէտէն շրգմաբարընա իւշ հաֆթա տահա միհ. լէթ վերիլմիշ օլմասընին սէպէպ, անեալ

լերին մուսալրագտա գալմըշ օլան մէսա-
լէհին, իլք միւ հէթտէ թէսվիեէ օրմա-
եաճաղը օրմուշ տուր։

Բաղար իսթէսի կիւնիւ, Ինկիլթէր-
բա, Ռուսիա, Բրուսիա, վէ իթալեա սէ-
ֆիրլէրի Պապը-ալեէ կիտէրէք, վէ Եու-
նանլըլարին պու նիւզատն չէքէճէլերի
սրգենթըլարը պէեան իտէրէք, մէգքիւր
թէատրիրին կէրի պըրագըլմասընը նասի-
հաթ իմիշէր իսէտ, Ֆրանսա վէ Ա-
վըսթրիա սէֆիրլէրի, պու խուսուստա
անէր իլէ իլհագ օլմամըշլար տրը։

Եունան սէֆիրի Մ. Տելիեանի ճէ-
նապէրինին, Իսթանպօլու թէրք իթ-
մէզտէն էվվէլ, պու բատա պու լունան
Եունանլըլարը, Ինկիլիզ, Ֆրանսըզ, վէ
Ռուսիա սէֆիրլէրինին հիմաեէթինէ
թէսլիմ իթմէք իսթէմիշ իտուկի, վէ
անէր պու թէքլիֆի ըէտա իթալիէրին-
տէ, Ամերիգա սէֆիրինէ միւբաճաաթ
իթմիշ օլուսուզու մալիմ տիր։

Պու տէֆա ենինէ Լէվանթ Հէրալ-
տա օգունաուզունա նէզարէն, միւշա-
բիէհ սէֆիր ճէնապէրի, ճիւմա կիւ-
նիւ, Սաֆվէթ բաշա հազրէթէրի իլէ
պու մատտէ հագգընտա ուզուն պիր
միքտարէմէեէ կիրիշքէտ, թարաֆէն-
տէն խալիսէթ իւզրէ էֆքէարլար պէ-
եան իտիրաքտէն սօնրա, զաթը հազրէ-
թի սեսարէթէնահի թարաֆընտան
իշ թահթը միւզաքերէեէ ալընմասընա
գարար վէրիրմիշ։ Վէ ճիւմա իրթէսի կիւ-
նիւ պունուն ճէվապը վէրիրէք, Պա-
պը-ալինին մա թէէսսիֆ, պու խու-
սուսա էճնէպի մուսասլէյի ըէտա
իթմէյէ պօրճլու օլուսուզու պէեան իսիլ-
միշ տիր։

Ամերիգա սէֆիրի ճէնապէրի, զա-
թէն չարշէմպիհ կիւնիւնէն, պու մաս-
տէ իւզերինէ քէնտի հիւքիմէթի թա-
րաֆընա պիր թէլէկրաֆ քէշտէ խալէ-
միշ օլուսուզունան, պու կիւն եարընն
պու թէլէկրաֆին ճէվապընա պէքլէմէք-
տէ իմիշ։

Ֆագաթ պիրմէյիզ քի, Միւճթէմէյի
Ամերիգանիզմնամէսինտէ, Էվլօրա տէվ-
լէթլերինին տախիլ պիր մատտէսինէ գա-
բրշմագլըգա տայիր պիր պէնտ վա՞ր մը
տրը։ Վէ մէկէրչէ պիզզաթ քէնտի միւթ-
թիֆիկի օլան Լէվօրա տէվլէթլերինին
պու պապտէ միւտախէլէ իթմէլերինի
ըէտա իտէն Պապը-ալե, բօյնթիդաճա
հիչ պիր պաղը օրմաեան Ամերիգա հիւ-
քիմէթինին միւտախէլէ իթմէսինի գա-
պուլ իտէպիլէճէ՞ք մի տիր։

— Լէվանթ Թայմզը իթիմատէ
շատան մահէլլատէն ալըպ պիլորիրտիկի-
նէ նէզարէն, Կիրիտ ճէզիրէսինտէ պու-
լունան քեռաֆէֆ յի կէօնիւլլիւլէր թէր-
քի սիլահ իթմիշլէր, վէ ճէլըզա տատա-
նամատերպ թէսլիմ օլմաեա մէճպուր օլ-
սուզլարին պիլորիմիշլէր տիր։ Անինտ
մէրգում կէօնիւլլիւլէրէ էթմէք տաղը-
թըլմըշ տրը։

Թէրճիմէսի պէր ճիվադ։

Մանզումէ միզին 814 նիւմէրօլու-
նիւ սիսսինտէ, Թարագդը նամ Օսմանլը
գազէթասընտան ալարագ, Երմէնան
Կարապէտ պէյին, Պիւյիւք-տէրէտէ վա-
ղը ճամիի շէրիֆի միւճէտտէտէն ինչա
իթիրմէսինի տէրճ իյլէտիքտէն սօնրա,
զեյրինտէ տախի, օյ պատտէ քէնտի միւ-
թարատըղը պէեան իլէ, «Կարապէտ
պէյ, էկէր քէնտի քիլտէ վէ մէքթէպլէ-
րի հագգընտա տախի «ԷՆԷՐ ՎԷ ՀԱ-
ԶԷՐԻ ԷՈՐԷՆ ԷՆԷՓԷ ՕԼԱ» էոէ, պու էսէրինէ
նալընըզ մէտէնիյէթի էսէրի տիր, տէր
իտիք։ Հալ պու քի, սէֆատթ պաղէ-
լերինտէ կէօրտիւկիւմիւզ մանէնտա սու-
ըէթտէ, միլլէթ վէ ֆուգարա պաղէ-
լերինտէ հիչ պիր ֆիտանընը կէօրմէ-
տիկիմիզտէն, քի՞մ պիլիր նէ նիյէթէ
մէպնի չու փարաեր սարֆ իթմիշ տիր
տիյէրէք կէչիվերիրսկ» տէմիշ իտիք։

Թարագդը 23իւնճիւ նիւսխէսինտէ,
Կարապէտ պէյին ենինէ Պիւյիւք-տէրէ-
տէ, պիր միւտէթտէն պէրու միւնհէ-
տիմ վէ խարապ օլան պիր չէշմէյի տախի
էնէնիտէն ինչա իթտիրիպ, վէ մէզքիւր
ճամիի շէրիֆին զարշըսընտա միւքէմմէլ
վէ միւճէտտէտ օլարագ քեսրկիր պիրտէ
քէօրրիւ ինչա իթտիրտիկինի պէեան խա-
լէսիքտէն սօնրա, պիրկիմ եազարըրմըզը
թարիպ իտէրէք, «Մանզումէյի էֆքեար
զազէթասընտա միւնտերիճ օլան պիր
պէնտ հագգընտա, պազը թարաֆլար-
ման մանթամրդա վարագալար կէլմիշ,
վէ մատէլէրի զազէթայի մէզքիւրուն միւն-
տերիճաթը, թէասսիպ էսէրի օլտու-
զունա, վէ միրի միւմայիլէյհին հիմմէ-
թի մէզքիւրէսի ումմամա այիտ պիր է-
սէրի մէնֆաաթ քիւսթէր իտու կինատէն,
հագգընտա իլհարը թէշէքքիւրլէ, զա-
զէթայի մէզքիւրուն բէտտ ու ճէրհինէ
տայիր օլուպ, ֆիկհագըգա միրի միւմա-
յիլէյհին շիմտիյէ գատար էնդոռ ֆէլլերի
հագգընտա տախի քիլնատ վէ մէքթէպ
ինչասը, վէ տայիրէ միսիլսու խարբը էֆ-
էրէսի օլարագ, զազէթայի մէզքիւրուն
միւնտերիճաթընտա, թէասսիպ պտէն մատ-
տատ մանէտ վէրիլէմէյէճէկինէ, վէ ատա-
լը նաֆիտ հէր զէման տահիպնի մէմ-
ուհ իտէճէկի կիպի, օ միսիլսու էրպա-
պը համիյէթի հագգարընտա, զուհուրա
կէլէն կիւֆթակիրլի հատուտանէ-
նին, պիր կիւնա թէէսսիրի օրմաեաճա-
ղը տէրքեար պու լունաուզունա պիտէն,
մէզքիւր վարագալարը պիտիրիհա թա-
պիլէ թաթվիլէ հաճատ կէօրմէյիզ»
տէմիշ տիր։

Կարապէտ պէյին մէզքիւր էսէրլէրի
հագգընտա պիզ տախի իարազը թէշէք-
քիւր իտէրիզ։ Ֆագաթ, շունու անրա-
եամատրգ քի, Թէրագդ պիգիմ եազը-
զըմզ պէնտին գա՞նի թրը եա ըս-
զէթինտէ էսէրի թէեասսիպ կէօրմիշ
տիւր։ պիզճէ զէրրէ գատար էսէրի թէ-
եասսիպ եօգ տուր։ Էմմա, Թէրագդը
էօյէ պիր իտատա վէ իթիգատտա պու-
լունուր իմիշ, օնատա պիր շէյ տիյէմմէ-
յիզ, չիւնքի սէրպէսթ տիր։ իսքին Թէ-
րագդը շունու բէք ալէա պիլիր, վէ նա-
սը քի 33նիւմէրօրու նիւսխէսինտէ տէրճ
իյլէտիկի պիր Եունան պահսընտա իգ-
զարատա իյլէմիշ տիր, Էֆէնտիրը ՝ՀՈՐԷՆ
ՄԱՐԻՆԱ՝ ՏՐԸ, էկէր ատալէթէ բիայէ-
թի վար իսէ, Մանզումէ շէօյլէ եա պէօյ-
լէ եազմշ տրը, էսէրի թէեասսիպ տիր,
տիեէրէք գարալատա կէշմէյիպ, իլլա
մէրուլքք իտէրէք, պիզիմ եազարըրմըզը այ-
նէն տէրճ իլէ, քէնտի էֆքեարընը պէեան
իյլէտիկի կիպի, էֆքեարը ու մումկյէ մու-
հաքքէմ մինի տախի տավէթ վէ դապուլ իյ-
լէմէլի տիր։ Եօգսա Թէրագդընին Մանզու-
մէ հագգընտա տէրճ իյլէտիկինի օգուլ-
եան գաթլարին, եայընըզ պիր թարաֆ
տավաճըլարընը տիյնէյէն հաքքմ հալին-
տէ պուլունաճաղլարընտան, հագգընտա-
թը հալէ վագրֆ օլամատեաճաղլարը, վէ
պինտէն ալէյհ հագգանիյէթինին գանզի
թարաֆտա պուլունմասընա հիւքմ ի-
տէմէյէճէքլերի աչքեար տրը։ ալէյ խու-
սուս Մանզումէյի օգուլեանլարին էքսէ-
րիսինին էրմէնի օլուսուզու, Թէ-
րագդընը օգուլեանլարին տախի էքսէրիսի
Օսմանլը օլուսուզունան, թարագիթիյլէ
Մանզումէնին միւնտերիճաթընտան պի-
խատէր գալաճաղլար տրը։

Իմամ, տավէթ իտէրիզ Թէրագդընը,
էկէր քէնտիտէ Օսմանլը գանը վար իսէ,
պու նուրատուն մէրճէ մէյտանտէ չըգըն,
վէ պիզիմ եազարըրմըզը այնէն տէրճ թի-
տիքտէն սօնրա իսթէտիկի ճէվապը վէր-
սին, վէ պիզտէն ալաճաղը ճէվապը տա-
խի տէրճ իյլէսին, պիզ հազրրզ մէրճէ
քէնտի եազարդլարընը այնէն տէրճ իյ-
լէմէկէ։ Էմմա, պու մէրուլեկի եարամաղ
իմիշ, արթըգ օլ վագրթ միւտահէնէճի
վէ գօրգաղ դավէթաճընարին սրրասընա
կէչէրէք, միւքիթի իթթիհաղ իյլէմէ-
լի տիր։

Կարապէտ պէյին, միլլէթիմիզ քիլ-
սէ վէ մէքթէպլէրինճէ, վէ ատիր խայ-
լաթը քէսիրճէ էսիրլէրինէ կէլինտիրատ,
«Պիրմէմէք տէրզ տէյիլ, իլլա էշրէնմէ-
մէք տէրզ տրը» տէրլէր տարպը մէտէլ
տիր։ պիզ էրմէնի օրու էրմէնի օրու-
զումուզ, վէ սէքիզ օն սէնէտէն պէրու
գալէմմէյտանընտա պու լունաուզումուզ
հալտէ, կէրչէ էօյլէ էսէրլէրինի կէօրմէ-
կէ արզուքէշ վէ միւնթազըր պու լունն-
մագտաեըզ, լաքին հէնուզ կէօրմիշ վէ
իշիթմիշ տէյիկիզ։ Իմամ մատամ քի Թէ-
րագդը իսլամ օլուսուզու հալտէ պիլմէքտէ
իմիշ, էկէր հիմմէթ իսրիպտէ իսմ ու մա-
հէլ եա թարիխիյլէ պէեան իտէր իսէ,
մա թէշէքքիւր հէմ օգումատեա, վէ
հէմտէ, վաճիպէտէն պու լունան մէտհ
ու սէնալէր իլէ տէրճ իյլէմէկէ հազրը
պու լունտուզումուզու, վէ օլ պատտէ
Թէրագդը հագգընտա տախի իշհարը թէ-
շէքքիւր իտէճէկիմիզե տէնէն պէեան
իտէրիզ։

Ումմրզ քի Թէրագդը պու պատտէ
տախի, իշհարը մէրուլքք վագենֆէսինի
Թանրմագլըդա միւտարատտի իտէճէք տիր։

Թէրագդը մէզքիւր պէնտիմիզե թա-
բիզ իյլէտիկի պրբատա, պիր խուսուստա
տախի մէրուլքք իտէմէտիկինի իսպատի իյ-
լէմիշ տիր։ շէօյլէ քի, մէզքիւր ճամիի
շէրիֆ իշին, «ինչալահ մէզքիւր էրմէ-
նի փարասըյա ինչա իթտիրիկէն ճամիի
շէրիֆին գարուրը տախի, սայիր ճէ-
վամիի շէրիֆէ գարուրը միսիլսու, էր-
մէնի զիեարեթճիէրէ գարալը գալրազ,
վէ մէտէնիյեթտէ օլ ճիհէթէ տախի
իճրայէ կէլիր» տէմիշ իտիք։

Թէրագդը պու խուսուսու պիրթիւն
պիրթիւն բէրատէի սիքիթ իլէ կէչմիշ
տիր։ Մանզումէնին, պու էսէրի ԲԷՈՐԷ-
ՏԷ քեամիլն մուդայիր օլան ճիւմէսինի,
ամէպա Թէրագդընին ինտաֆ ու մէտէ-
նիյեթի կէօրմէ իւքլերիտէ միւզահիրտէ
պուլունան կէօրէրի կէ՞օրմէմիշ մի տիր։ եօգ-
սա պիզզաթ Թէեասսիպ պէնտէն նաշի սի-
քիթի իսթիեաբէ մէճմու՞ա մուուշ
տուր։ Էկէր ատէմի տիգգաթընտան նէ-
շէթ իթմիշ իսէ, իշթէ պու տէֆա օլ
պատտէ էֆքեարընը տավէթ իտէրիզ։

Էկէր Թէրագդը պու պահսրմըզը այ-
նէն տէրճէ հիմմէթ իտէպիր իսէ, թէ-
շէքքիւրիմիզե պէրապէր, մէրուլեկինի
սենա իտէրիզ։

ԹԷԼԵԳՐԱՖԻՃ

Մանչեսթէր մախսուս Թելեկրաֆ։

(Ամբան Բիւրը։)

Ֆրանսա վէ Բրուսիա։

Փարիզ 29 դեկտեմբեր։

Լա Ֆրանս վէ լը Բիւրլիք նաման գա-
զէթաներ, Պատ պիւյիւք տիւքալարը
հագգընտա Ֆրանսա Թարաֆընտան Բը-
լուսիա հիւքիմէթինէ պիր թէշէքքի-
նամէ իրսալ զրլ ընմըշ օլմասընա տայիր
պու կիւն պօրսատա կէչէն թէմմուզ
բու եալանա չրգարմա գատա տրբար։

Եունան

Ոնիկոս 29 դեկտեմբեր։

Իսթանպօլատա Եունան էլչիսի պու-
լունան Մ. Տելիեանի, պու կիւն Իս-
թանպօլատան պուրատա վասլ օլմուշ
տուր։

Պու կիւն գրաֆ Թարաֆընտան էհա-
լիյէ խիթապէն պիր պէեաննամէ նէշր
օլունուպ, հիւքիմէթէ եարտըմ իթ-
մէսի իչին էհալի տավէթ օլունմուշ տուր։

Բէրլին 29 դեկտ։

Պու կիւն պիր Տանիմարգա ֆիրգա-
թինի լիմանատա լէնկէրլէնատը օլմուշ
տուր։

Գոնֆէդերասիոն

Փարիզ 29 դեկտեմբեր։

Գոնֆէդերասիոնէ դավէթասը տէր
քի գոնֆէդերասիոնա թօրանմագ իչին լա-
զըմ կէլէն տավէթնամէլ ը իրսալ զրլ ընմ-
ըշ օլմայը արբարտ։

Բիւպլիք նամ դավէթա տէր քի գոն-
ֆէդերասիոնա, Եունան թարաֆընտան պիր
վէքիլ պու լունաճաղ տրը։ լաքին եալը-
նըզ քէնտի էֆքեարընը պէեան իտէպի-
լէճէք տիր։

Գոնֆէդերասիոն

Պրուքսէլ 30 դեկտ

Նիմ բիամի դավէթա շէօյլէ տէր։

Գոնֆէդերասիոնը թէճէմմիւի յունվարը
իքինճի կիւնիւնէ դարարլաշարրրմը
տրը։ Պապը-ալի իլէ Եունան տէվլէթի
պէյնինտէ օլան մուարազանը հալլ օ-
լունմասը իչին, դանզի բունթօլար իւ-
զէրինէ միւշավէրէ օլունաճաղը հալեա
գարարլաշարրրմամըշ տրը։ լաքին,
մուազզամ տէվլէթլէրին պիրլիքտէ իճ-
րա իթտիքլէրի ճահատ ու իգտամաթ
սայէսինտէ մուարազանը հալլ օլունա-
ճաղը իհթիմալի գավիրտէն կէօրիւն-
մէքտէ տիր։

Մոնթէօր

Փարիզ 30 դեկտեմբեր։

Մահքէմէյի թիճարէթ թարաֆրնտան,
Մ. Ոլիթիսիմէ, զազէթասընա
Մոնթէօր իւնվանը վիրմէմէսի պատրնտա
վէրիլէն իլամ իւզէրինէ հիւքմ իթ-
մէք իչին տիւնքի կիւն խսթինաֆ մէճլի-
սի ադատ մէճլիս իթմիշ տիր։ պու պատ-
տէ վէրիլմէք օլան հիւքմ եարընտա պը-
բաղըլը։

ՖՈՆՏՈ ՖԻՆԱՆՍԸ

Փարիզ 29 դեկ։

Ֆրանսըզ ֆոնտասու	աչըլար	69,82
» »	գաբանար	69,97
Իթալիան »	աչըլար	57,—
» »	գաբանար	57,—
Լահամը ումումիյէ	աչըլար	39,
» »	գաբանար	39,50

Օսմանլը իսթիգրազը 1865 ին գաբանար 310։

Պօրսա գարարարզ պիր հալատ տիր։

Փարիզ 29 դեկ։ Աիշամը սոնդ 10 սոնդ։

Պու աիշամ Օսմանլը ֆոնտասու փարիս
պուլվար իւզերինտէ իսթէնիրմիշ տիր։

Ֆրանսըզ ֆոնտասու	69,97
Լահամը ումումիյէ	40,05

Լոնդրա 29 դեկ։

Ինկիլիզ ֆոնտասիաի	92 աչն 92 1/4
Օսմանլը իսթիգ։ 1865 ին	61 1/4 տան 1/4
Լահամը ումումիյէ աչըլար	38 7/8 աչն 39
» » գաբանար	39 տան 39 1/4

ԷՍԱՄԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ
ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

Դեկ։	18	Աիշամ գաբանար	44-13
»	19	Սապահ աչըլար	44-15
»	»	Էն եիւքսէք	44-23
»	»	Էն աշաղը	44- 9
Սաաթ	5		44-22

ԳԱԹԻԼԻՆ ՃԷԶԱՍԸ

Մանչեսթէր 832իւճ ինսիրինտէ պուէրտե։

«Գըզըմ սէնի կէօրմէք իսթէրիմ։
սէյի ճէվապ վէրիրսոն։

Էլէօնօրա, դարուսունուն սիրկիսի-
սինիւ աչար։ Վէ Սլիվըը էյլրի կիրտի։

«Գըզըմ, պու ամշամ սէն տախի
միւբարընա իրլէճէքսին։ Ուսթաքն սէ-
նին դազապրնա միւսթահադ տրը։ ինն-
թիգամ ալմադ իսթէտին։ սէնի խօշնուտ
իտէճէյիմ։ Էլէօնօրա։ Ուիլերմրն հիւք-
միւ թահթընտա գուրանլըգ իթտիյիմ
վագրթ։ պուչագ գուլլանմագլըգ հագ-
գընտա մէհարէթի քեամիլին գուլունս-
տուզունա իսքեաթ օլմուշ իտիմ։ Ֆա-
գաթ քիմսէնին դանընա կիրէմէտիմ։
ումմրըմքի պու տէֆա իբի պին լիրա-
նին վէ գըզըմին մուհապէթի։ պաշ-
լատըգըմ իչի պաշա չրգարապիլէճէք
գատար։ պէնի թէշվիգ իտէպիլէճէք-
լէր տիր։ Էլէօնօրա։ չու պըշաղըմը
կէօրիւօրսուն։ պու պուչագ շիմսի-
ուէ տէկկին գրզարմատը։ ֆագաթ պու
ամշամ գրզարաճաղընա էմին օլապի-
լիրսին։ վէ պունու գրզարտաճաղ դան
տախի։ սէնին մէնֆուբուն օլան Ուսթա-
սընին գանը օլաճաղ տրը։ պու թէէմի-
նաթտան խօշնո՞ւտ մուտուն։։

«Թէշէքքիւր իտէրիմ։ սէվկիւլիւ բէ-
տէրիմ։ թէշէքքիւր իտէրիմ։ Ուսթաքն
վէ Էլէօնօրա։ արթըգ էքիսի պիրտէն
պու ամենատա եաշատամազլար։ ի-
քիսինտէն պիրիսի էօլմէլի տիր։ Էլէ-
օ-

նօրա խնթիգամբնը ալաճադ տբր։ տէյի ճէվապ վէրսի Էլէօնօրա, վէ Օլիվբը սանը էլէնի սրդտրգտան վէ պուչաղընը տախի պիր քէրրէ սալլատերպ դընընա դօյտուդտան սօնրա, օտատան տիշլարը չրգարը։

Նարը կիճէ օլմանա թամ իքի սաաթ դարմըշ խտի։

Զ.

Ուիլեըմ, Օլիվերըն խանէսինտէ, Ուաթսընըն էօլտուրիւլմէսի սաաթընա գարար վէրմէքտէ իքէն, անըն ղրգը, եանի, օլշէյթանտան տօղմուշ օլան մէլայիք տախի, այնի Ուաթսընա խիթապէն եազմշ օլտուղու չու ամթիտէքի մէքթուպու, քէնտի ուֆաճըդ եազըլմանէսի իւզէրինէ կէրէքէք, անը թէքքարէն կէօզտէն կէչիրմէքտէ խտի։

Նէ՞ խտի պու Օգլանտ մէլայըբընըն, քէնտի սէվկիւլիւսիւնէ եազարդը մէքթուպ։

Իշթէ անըն սուրէթի.

«Սէվկիւլիւ Ուաթսընըմ.

«Պու իլք տէֆտար տրբ քի, տիւնեա իւզէրինէ պիր առէմի, պիր տէլիգանլըեա խիթապէն, քէնտի էլիմէ «սէվկիւլիւմ» եազմագտաեըմ։

«Ուաթսըն, պիլմէմ քի պու պիկիւնահ լուզէթի եազտրդըմտա, նէ՞ իչին էլիմ տիթրէտի....

«Մէքթուպունու, պունտան պիր սաաթ ագտէմ օլ ազիզ տէլիքտէն ալզ իյլէսիմ, պիլմէմ քի դաչ տէֆտա անը օգուտտում. ֆագաթ բէք չօգ տէֆտա օգուտմուշ օլմալըբտր, չիւնքի հէման էզպէր իթմիշ կիպի իմ։

«Էլէօնօրանընը իւզէրինէ տախի եազմըշընըզ Ուաթսըն իյիճէ պիլմիշ օլ չի, մէրգումէնին հալի պէնիմ իւզէրիմէ տէ աղ թէէսիր իթմէտի, սահիհէն սէօյլէրիմ, պիչարէ գրգը, սէնտէն գաթի իմիտ խաէրէք մէյեուսիեէթէ տիւչար օլմուշ օլտուղու իւզէրինէ տիւշիւնտիւքճէ։ պիրիպիրիմիզի ասլա կէօրմէեէրէք պէօյլէ պիր աթէչի ալէագա պաղը իլէ պաղլանմամըշ օլմամրգը պիր դաչ տէֆտա արզուլէտիմ. օլ վագրթ սէֆիլ Էլէօնօրա պու տէրէճէ պէտագախթ օլմազ խտի. էվվէթ պէտագախթ օլմազ խտի, չիւնքի մէրգումէ քէմալ տէրէճէտէ կիւզէլլիեէ մալիք պուլունմուշ օլտուղունտան, էլպէթտէ պիր կիւն սէնին իւզէրինէ զալէպ խտէրէք մէսուտ օլաճադը։

«Ս.Հ Ուաթսըն, պիրէսի քէնտինի մէսուտ ատտ իթտիյի հալտէ, պաշդասընըն, քէնտի սէպկէպկէեէթի վէրմիշ օլմասը իւզրէ պէտագախթրդա տիւչար օլմուշ օլտուղունու կէօրտիւքտէ, պիւյիւք վէ բէք պիյիւք պիր ահը տույմասը հագդըը տէյի՞լ մի տիր։

«Ֆագաթ պիր միւլահազա վար տրբ քի, գալպիմին թէքքարէն ֆէրահլանմասընա ազ եարտրմ իթմէմէքտէ տիր. վէ պու միւլահազա տախի, անճագ, պէնի կէօրմէզտէն էվվել Էլէօնօրա իլէ հիչ պիր իւնախյեէթտէ պուլունմամըշ օլտուղուն տուր։

Տեվֆ.

ՄՈՒԱՄՄԱ

(Հանելուկ)

Պէնիմ գատար չօգ սէօյլէր պիր ատամ օլմազ, պէնի սէյնէյէնլէրին էքսէրիսի պէնաէն մէմնուն օլմապտա, վէ բէք չօգ տէրին վէ կէնիշ մալիւմաթլար էօրէնմէքտէ տիրլէր. լաքին ամայիպի չունատ տրբ քի, պէն տօղուշումտան պէրու նէ եազմագ պէլիրիմ, վէ նէտէ օգուտմադ։

Պունտան էվվէլքի մուամմա պու խտի։

Ա.Զ.Գ.Ա.Ց.Ի.Ն

Մեր եկեղեցականաց արդէ՞ն։

Եկեղեցի մը ունինք, ուր մենք կաղօթենք եւ եկեղեցականը կօրհնէ, եւ պաշտամունք կը կատարէ։ Բայց միթէ կը բաւէ՞ այս միայն՝ եկեղեցի մը ունինք ըսելու։ Զըկայ բան մը որ՝ արտաքին յարաբերութիւն չունենայ։ Ո՞ւր եւ ո՞վ է ուրեմն մեր եկեղեցւոյն արտաքին յարաբերութեան պաշտօնեայն — ժողովո՞ւրդը — նա տէր է եւ առաւեալ։ — եկեղեցական՞ը — նա ոչ պաշտօնեայ։ — եկեղեցական՞ը — նա առաւոտուն եւ երեկոյին եկեղեցին երթալէն, պաշտամունք կատարելէն, քիչ մ'ալ քաղաքական պաշտօն վարելէն ուրիշ բան մը ըրած չունի. — ուրեմն դարձեալ ըսենք ո՞վ է այս գործին պաշտօնեայն, — ո՞ւր է ասոնց հանած գիրքերը, թերթերը եւ ըրած քարոզութիւնները, — թմրութիւն մը ամէն կողմ, վանքերն քանի մը պորտաբոյծներու եւ մոլիներու դժողքը դարձած կսպասեն, չը գիտեմ որո՞ւ, կղբօսնուն, չը գիտեմ որո՞ւ ստակովը — կը հարստանան, չը գիտեմ որու արեան գնովը — էհ ուրեմն ինչո՞ւ կը զարմանանք երբ Քաթրճեան մը կառնէ դրիչը եւ կը մանէ ամայի անտառը՝ այս ու այն կողմ կը մրոտէ, այս ու այն կը քննադատէ, այս ու այն դլխի վայր դժողք կը դլորէ, առաքելոց որը ոսա՝ որը սիրտ կանուանէ, վերջապէս բանալին ձեռքը՝ դեմն եկած դռները, ծակ եւ ծուկերը կը դոցէ, եւ չը թողուր որ՝ ներս մտնա թեպետ թեւէդ 11 առաքեալները բռնած ալ ըլլան եւ կըսէ, եթէ Պետրոս չիկայ մէջերնին՝ ատոնք իշխանութիւն չունին, եւ կարծես հինգերորդ աւետարան մ'ալ դրելով Պետրոս կըսէ հայր է առաքելոց, մինդամայն եղբայր, մեկալնոց պէս առաքեալ է ու մեկալներնցմէ վեր առաքելոց գլուխ է, Պետրոսի իշխանութիւնը մեկալ առաքելոց իշխանութենէն վեր է։ Այնպէս որ վեր։ Վեր։ Եղբայր։ հայր։ հաստատ։ անհաստատ։ բառերն մի եւ նոյն նշանակութիւնն ունին, կուզէ ըսել բան մը՝ բայց չըսեր. կը վախնայ որ՝ ուրիշ մը կելնէ իր դէմը բան մը կը խօսի՝ չը գիտնալով որ՝ Պետրոս որդի ատուծոյ ալ էր ատուած ալ էր ըսելու ըլլայ, դէմը բան մը ըսող չիկայ։

Արդեօք մեր ազգը ստակ չը վճարէ՞ր իր եկեղեցին պահպանելու համար — այո՛, կը վճարէ, բայց չի մտածեր թէ՝ ինչո՞ւ կը վճարէ, եւ չի հարցներ թէ՝ ստակն առնողին պարտքն ի՞նչ է։

Մանդումէն եթէ իր գինը 30 փարայէն 40 ի հանէ՝ կսկսի հարցնել թէ՝ ինչո՞ւ համար աւելցաւ։

Եթէ ազուդ դաստիարակութեանը համար 10 զուրուշ տուր ըսես՝ արդեօք 5 ով կրնա՞մ տեղը կապել կըսէ, եւ այն ալ տալ չուզեր։ Տեղ մը դպրոց մը պիտի բանա՞ս — ինչուս պէտք կըսէ եւ ստակ չիտար։

Վարժապետը պարտքին տակ կը հեծէ, բանտ կերթայ, չդդար։

Բայց երբ կարդը եկեղեցականին դայ, այն մարդը կը փոխուի, ձեռքերը կը համբուրէ, քու պատիւդ իմս է կըսէ, կը յարդէ, կը պատուէ, մարդ չիմանայ ըսելով՝ ոսկին ձեռքը կը խօթէ, անոր հագուստին վայելչութիւնը իրեն փառք կը սեպէ, վերջապէս առջի անտարբերը, առջի կծծին, առջի գեղը, հիմայ դդայուն է, առատ է եւ ֆասայ է։

Թաղ։ խորհուրդէն հաչիւ կը պահանջէ եկեղեցականէն ոչ, դասատուէն գործ կուզէ՝ եկեղեցականէն ոչ, խմբագրէն թուղթ, մելան, վարձք, լուր եւ ճակտի աչխատութիւն կուզէ՝ եկեղեցականէն ոչ, այնպէս որ կարծես թէ, եկեղեցականը երբ իր աղօթքը եւ պաշտամունքը կատարէ, ալ գործ մը չի մնար անոր։

Հայ Հռովմէականները եթէ ունին 3–4 վանք, մենք ունինք 100–150 վանք. ինչո՞ւ ուրեմն գրական առպարէզին այսօրուան բոլոր կրօնական գրքերը պապական գրիչով լեցած, իսկ ազգին չարունակ սաղմոսն է որ չը գիտեմ քանի հարիւրերորդ տպագրութեան կարժանանայ այն ալ ոչ թէ վանքերէն։ Արդեօք գրելու նիւթ չկա՞յ, գրելու ժամանակ չկա՞յ թէ գրելու մարդ չկա՞յ — նիւթերն անպակաս են, ժամանակը առատ է, բայց ո՞ւր է մարդը — Քաթրճեան մը (վարդապետ) բերնին եկածը դուրս կուտայ, Զամուռճեան մը (աշխարհական) անոր դէմ կելնէ։ Զամուռճեան որու այսօրուան նիւթական կարողութիւնը ամենքս գիտենք. իսկ անդին մէջքը ոսկով լեցուն եպիսկոպոսք, ոստիկանութեան դռները կը դեքերի իր բուրդը խղած ոչխարին միան ալ չորցնելու, եւ խորտիկը ուտելով գրօսնելու համար։

Ի՞նչ կրնան վանքերուն եկեղեցականները ի՞նչ կը կարդան, եւ ի՞նչ գիտեն։

Վանք ըսելով ունինք այսօր Ս. Երուսաղեմայ վանքը որ՝ դպրոց եւ տպարան ունի եւ Ազգին օգտակար ըլլալու դիրքի մը մէջ է, իսկ անդին, անկից հաղար անգամ հարուստ Էջմիածնայ վանքը կայ, ո՞ւր է ասոր դրական գործերը, որ դեռ գործ ըսելով ԱՅՐԱՐԱՏ անուն ամսագրէն ուրիշ դրեթէ բան մը տեսած չունինք, ի՞նչ կընէ Արմաշու միաբանութիւնը եւ ուրիշներն, եթէ Վենետիկ եւ Վիէննա վանքերն ու իրենց ճիւղին նպաստաւոր գործեր ունին, մարիներն որո՞ւ կսպասեն։

Միթէ անոնց կրօնքը պաշտելի եւ մերը պաշտելի չէ՞, միթէ անոնք իրենց ժողովուրդը իրենց կրօնքին մէջ պահելու կոչումն ունին, մերինները չունի՞ն. ինչու հեռուն կերթանք, դեռ մոռցուած չէ Ներսէս սըրբազանին հետ քացուած խնդիրը, ո՞ւր էր, չիկա՞ր ուրիշ եկեղեցական մը որ՝ չորս տողով խօսք մ'ալ ինք ընէր, բայց չեն ըներ, քանզի չընելէն նիւթական վնաս մը չեն տեսներ. հոգերնին չէ դրեթէ ամբողջ ժողովուրդը եթէ պապական ալ ըլլայ, իսկ աղջիկ կամ երիտասարդ մը այն ինչ մահմետականութեան կերթայ, կսկսին քիչ մը իրար անցնիլ, բայց այն ալ քիչ մը, ոչ աւելի։ Ըսածիս ապացոյցն է գաւառներու մէջ Քրդերու ձեռամբ եղած մահմետականութեան հաւատափոխութիւնը, որ ազգու միջոցով մը առաջքը առնուած չէ. դժուարութիւն մը չէ հոս մահմետական եղողի մը համար Քարոզ-քահանասին Բ.Գուռը ղրկելը, այլ դժուարութիւնը գաւառայ մէջ մահմետական հաւատափոխութեան համար Ս. Պատրիարքին Բ. Գուռը երթալ կամ գրել եւ անոր պատճառուող դիրքը փոխել տալն է. թող պապականութիւնը եւ բողոքականութիւնը մէկդի որ կարծես աւելի կը քաջալերուին քան թէ կարդիլուին։

Մարդ մը եթէ արհեստաւոր է, իր արհեստը գիտնալու է, եւ իր բաժանորդացը պիտոյքը լրացնելու է որ՝ ստակ վաստկի, եթէ վաճառական է, պարտի վաճառականութիւնը գիտնալ եւ դրամագլուխ ունենալ, եթէ գրական մարդ է՝ նոյնպէս, իսկ եկեղեցականը արդեօք այս սահմանէն դո՞ւրս է, եւ կամ եկեղեցական եղողը միայն բարի եւ անարատ մարդ եղած ըլլալու է թէ՝ Ս. դրոց ալ տեղեակ. — այս է մեր եկեղեցւոյ օրէնքը, բայց ինչո՞ւ չի բռնուիր, — չի բռնուիր վասն զի ժողովուրդը մեքենաբար այո՛ պէշոկ է ըսելով վկայութիւն տալէն ուրիշ ի՞նչ ըսած ունի։

Դառնանք ուրիշ կողմէ մ'ալ նայինք — ամեն տեսակ արհեստաւոր, վաճառական եւայլն չարունակ կաշխատին առաւօտէ մինչ երեկոյ որոշեալ սահմանի մը մէջ, բայց ինչ կընեն մեր եկեղեցականները ցորեկները, — առատ առատ դնանալ, ոչ կարդալ կայ, ոչ դրել կայ, եւ ոչ գործել, — միթէ ասկից աւելի հանգիստ կեանք կրնայ ըլլալ, որ առանց ամենաւելն աշխատութեան կարօտելու, կրնաս պիտոյքդ հոգալ կամ պիտոյքդ կը հոգան։

Բայց այս ապրուստին դռները դուրսէն դոցողներ կամ արտաքին թշնամիներ կուգան եղեր, հոգ չէ, այդ պաշտօնն ալ աշխարհականը ստանձնած է, մէկ խօսքով դինուորն ալ զօրապետն ալ ժողովուրդն է, իսկ եկեղեցականը — նա ձայն չունի։

Բայց ի՞նչ է եկեղեցականութեան պաշտօնը, երբ ժողովուրդը կընէ ամեն բան — լոկ Ս. խորհրդոց մատակարարութի՞ւնը — եթէ միայն այդ է, ի՞նչ պէտք է այդչափ եկեղեցական, — եթէ արտաքին ստուածաբանական խնդիրներուն տէրն ու վարդապետը անոնք չեն, եթէ եկեղեցւոյն պատոյն դէմ եղած պատերազմին զօրապետներն անոնք չեն, եթէ Ազգին մէջ քրիստոնէական զգացման զարգացմանը պաշտօնեաներն անոնք չեն, եթէ կրօնական գիրքեր հեղինակելու նախնական պարտականք անոնք չեն, եւ եթէ եկեղեցւոյ դէմ եղած հայհոյանաց առաջին լսողն ու պատասխանողն անոնք չեն, ապա ուրեմն անոնք ի՞նչ են։

Կրսեն թէ եկեղեցականութիւնը վրճաբուցիք, յարգ եւ պատիւը կորսնցուցիք, անոնց իշխանութիւնը տապալեցիք, առանց տեղն մէկ ուրիշը կարենալ դնելու։

Այո՛ ստոյգ է, որ՝ եկեղեցականութիւնը հարուածներ կրեց չափազանց անտարբերը, չափազանց հակողութեան ցատկելէն, բայց այս հարուածը կընմանի այն յանկարծ օգափոխութեան որ, հիւանդը հոգեւարգ կընէ, հոգեւարգը կը մեռցնէ, իսկ առոյգը քիչ մը կը տկարացնէ։

Մեր եկեղեցականութիւնը ներքնապէս չատ եւ չատ հիւանդ էր, (այս հիւանդութեան վերքը ժողովուրդին անտարբերութիւնն էր) մէկ հարուածով հոգեւարք եղաւ, իսկ եթէ առոյգ եղած ըլլար կրնար թեպէտ քիչ մը տկարանալ, բայց ոչ հոգեւարք իյնալ, կրնար դիմանալ պահ մը, մինչեւ որ այդ սխալ քաղաքականութիւնը ձեռք առնողները իրենց սխալն իմանային։

Չիկայ բան մը որ՝ բարի է, նաեւ չիկայ բան մը որ՝ չար է, պարագաներէն կախումն ունի չարին եւ բարւոյն ճանաչումը։

Եւրոպացւոց համար, ազատել եկեղեցականաց լուծէն, բարի է, օգտակար է, բայց նայինք թէ՝ մեզ համար ալ մի եւ նոյն պարագայի տակ է այս սկզբունքը։ Այո՛ օգտակար կրնայ եղած ըլլալ, բայց ինչո՞ւ համար այս սկզբունքին գործադիրները չկրցին հասնիլ մինչեւ այն կետն, որ այս սկզբունքին նշանաբանն է, այն է ունենալ պատրիարք եւ առաջնորդ աշխարհականէ կամ կրօնականէ անխտիր իբրեւ պարզ հայ մարդիկներէ։

Կառավարութիւնը կը ներէ՞ այդ կէտը, եւ եթէ կը ներէ, ահա վերաքննութեան ատենի մէջ ենք, ինչո՞ւ չեն աշխատիր, — չեն աշխատիր, քանզի բուն նպատակն այն չէ թէ՝ եկեղեցականաց լուծէն ազատինք, այլ եկեղեցականաց ազդեցութիւնը կոտրեմք։ Ուրիշ է լուծէ ազատելը, ուրիշ է ազդեցութիւնը կոտրելը. թեպէտ եւ այսօր եկեղեցականին լուծէն չազատելով ազդեցութիւնը կոտրեցաւ, բայց եւ այնպէս այն տկար եկեղեցականութեան պարտաւորեցանք դիմել երբ Ազգային գործերուն կերպարանքը խիստ չափն անցաւ, — չորս երեսփոխան չկրցին մէկ տեղ գալով Ս. Պատրիարքին ազդարարութիւն մ'ընել Ազգային գործոց համար, իսկ եօթն Եպիսկոպոսունք կրցին երթալ խօսել, եւ շփոթութեան վերջ մը տալու համար շարժում մը ազդել։

Ուրեմն կըսենք որ՝ եկեղեցականները յարգենք իբրեւ եկեղեցական, բայց իբրեւ ժողովուրդ իրենցմէ ունեցած պահանջումնիս ուզելէ առանց երբէք դադրելու։

Քանզի ուր չկայ մղում, հոն չիկայ շարժում, մղենք որ պարտքերնին կատարեն։

Եթէ ստակ կուտամք, հաչիւն ուզենք, հարցնենք թէ օրն ի բուն ի՞նչ կընեն, ի՞նչ կկարդան եւ ի՞նչ կը գործեն։

Այս է զանոնք յարգելը, եւ եթէ չենք հարցներ այս հաչիւն, մեք ինքներս վկայած կըլլանք որ՝ նոքա չենք յարգեր։

Ազգութիւնը յարգողն է որ՝ Ազգային պաշտօնէին արարքը կը քննադատէ, նոյնն է նաեւ եկեղեցականութեան եւ ամեն բանի համար։ Ο.

Օրացոյցական էջեր

Տ. Երեմիա հօր օրացոյցին մէջ մարտ 22 ուրբաթ օրը գրուած է «սրբոյն Յովհաննու Երուսաղէմայ Հայրապետին, եւ սրբոյն Յովհաննու Օձնեցւոյ Հայրապետին մերոյ»։

Ս. Երուսաղէմայ Ս. Յակոբեանց վանուց օրացոյցին մէջ գրուած է «սրբոյն Յովհաննու Երուսաղէմայ Հայրապետին եւ սրբոյ Հայրապետացն մերոյ Յովհաննու Օձնեցւոյն, Յովհաննու Որոտնեցւոյն եւ Գրիգորի Տաթեւացւոյն։

Արդ Յովհաննէս Որոտնեցի եւ Գրիգոր Տաթեւացին սո՞ւրբ են թէ ո՞չ, մեր եկեղեցին կը ծանէ՞ զանոնք թէ ո՞չ։

Զէթէ պապականութեան դէմ գրած եւ պատերազմած ըլլալուն համար սրբոց կարգէն դուրս ձգուած են։

Ուրիշ մ'ալ։

Տ. Երեմիա հօր օրացոյցին մէջ յունվար 4 ին կը գրէ «Շբ. օր պահոց Ծննդեան սրբոյն Բարսեղի Հայրապետին եւ եղբօր նորա Գրիգորի Նիւսացւոյն Սեղբեստրոսի հռովմայ Հայրապետին եւ սրբոյ Եբրեմի խուրին ասորւոյ»։ Իսկ Երուսաղեմայ Ս. Յակոբեանց օրացոյցին մէջ կը գրէ յունվար 4 ին «շաբաթ օր պահոց Ծննդեան» միայն այսչափ։

Ասոնց ո՞րն է ստոյգը եւ որին հետեւինք, կաղաչենք այս երկու օրացոյցներու մէջ դեկեմբեր 21 ը։ Օրուան հարցանիքի հակասութիւնը լուծող սրբոյ

բացան Եպիսկոպոսաց որ՝ վճիռ մ՚ալ ասան վերոգրեալ երկու տարբերութեանց մէկուն, որպէս զի մեք ալ գիտնանք թէ հաւմայ հայրապետը սրբոց կարգը դնելով հաւմայ դէմ Ս. Լուսաւորչայ դրօշակը պարզողը սրբոց կարգէն հանենք թէ ոչ։

Կարնոյ Հայոց թեմական խնդիր։

Մանր-դնէն 831 ընտ նէ-նիէ-ինդին պաքչէ։

Զ. Խնդիր։

Արքունի զօրքերը կրթութիւն կընեն եղեր գերեզմանատան մէջ, որով ինչ կուզէք իմացունել պ. գրիչ, եթէ գերեզմանատան արձակութիւնը առարկել է նրպատակնիդ, արդէն ատոր՝ երրորդ պարբերութեան մէջ պատասխանեցինք, կրկին ասէք անցուր, իսկ եթէ կուզէք ըսել թէ այն հասարակաց է, եւ հետեւապէս ձերը, այդ ուրիշ խնդիր։ Ուրեմն արքունի զօրքերը ուր որ կրթութիւն կընեն ձեր եւ ամենուն է, խաւարն ըսուած վայրը կրթութիւն կընեն, գնացէք եւ այնտեղ ալ ենջեցեալ թաղեցէք։ Նոր խանին տանիքն ալ կրթութիւն կընեն. ուրեմն նոյն խանը հասարակաց է եւ ձերը, դացէք անվարձ նոյն խանին առասարդներուն մէջ ալ ձեր բնակութիւնը հաստատեցէք։ Եւ ի՞նչպէս կուզէք, ձեր բնաձիր ապաշնորհութեան դաը մե՞ղ ալ կուզէք ուսուցանել եւ կուզէ՞ք որ այդին այդ ետերէն խնայեմք, ո՛չ ո՛չ, պ. գրիչ, աւելի բերկրութիւն եւ ուրախութիւն կըզդամք երկիր մը՝ երկիրը պաշտպանողին կըրթութեան նուիրելովը, քան թէ այսուհետեւ ձեր անպիտան կմախքներ պատսպարելու նեղոդամտութիւն չնորհելով։

Է. Խնդիր։

Զեմ մոռանար պ. գրիչ, այս փաստդ ալ որով զձեզ ժառանգակից կը փաստաբանէք թէ այն ետքէն յաւելուածը առուով մը զատուած է լիյշատակ մեր բաժին սեփականութեան։ —Արդէն յարգոյ բարեկամ, այդ յաւելուածը արա ըլլալը ոչ ոք կուրանայ, եւ գիտէ՞ք սիրելիս, որ արտերը սովորաբար այդպէս փոքր խրամներ կամ առուներ կունենան որով հունձքերը կը ջրեն, եւ այն օրէն ի վեր այդ փոքր առուն մընացեր է, եւ բնական ու բարոյական պատճառն ալ ունի, որ բնականապէս պարտիզպանները այդ առուով ջուր կը տանին եւ բանջարեղէնները եւայլն կը ջրեն, եւ բարոյապէս Հայերս ալ այդ ներողամտութիւնը ընելով բարեսրտութեան եւ զթութեան մարդավայել պարտք մը կը կատարեն։ պ. գրիչ կը ներե՞ս արդեօք ինձ որ այդ սրբամաքառութեամբդ ես ալ դատեմ թէ, այս նման կալուածներ ո՞ւր եւ որո՞ւ որ ըլլան եւ երբ այսպիսի անջրպետ մը ունենան, այսինքն փոքր առու կամ միջանկեալ ճանապարհ, յիշեալ կալուածքը այլ եւ այլ տեարց ըլլալով։ Զորօրինակ Զայդարայի, Կէպա մահալլի, եւ Մէհլի գլուխի եղած սահմանաց գերեզմանատունները ընդ հակառակն բոլորն ալ արձակ ճանապարհներով եւ խրամներով անջրպետուած է։ Դնա կ. Պոլիս եւ տես Իսկիւտարի եւ Գատը գիւղի մէջ տեղը եղած տաճկաց գերեզմանատունը նմանապէս Էյիպի, եւ Պէյօղլուի, Օրթայ գիւղ ի վայր երթալուդ հանդիպած գերեզմանատունները եւայլն անհամար տաճկաց գերեզմանատուններ ամէն տեղ բոլորն ալ այդպէս ճանապարհներով եւ անուններով երկուստեք զատուած է. ուրեմն պ. գրիչ հետեւցունեմք թէ այդ գերեզմաննոցները այլ եւ այլ ազգայ ըլլալու է, եւ կուզէք նէ ըսեմ եւ պապականացդ է որ պէտք է թողուն ձեր ենջեցեալները թաղելու։

Ը. Խնդիր։

Դանք գերեզմանատան ներքին կողմը բացուած դրան խնդրոյն, այս արամաբանութեամբ ալ պէտք է հետեւցունեմք թէ, այն ամէն անչարժ կալուածավայրք որչափ դուռներու բաժնուած է, նոյն քանակութեամբ այլ եւ այլ տեարց կամ մարդկանց բաժինն է։ Մեր գերեզմանատուն 4 մտից դուռ ունի, ուրեմն այն մէկ բաժնի տէրն ալ գտէք, մեր եկեղեցւոյն գաւիթն ալ 6 դուռ ունի Լէմէ փաչայի մզկիթի գաւիթն ալ 3 դուռ ունի, Ուլի ճամի ըսուած մըզկիթին ալ 7 դուռ ունի, եւն. եւն։ Ուրեմն պ. գրիչ, բաժանէ տեսնամք այս ամէն այլ եւ այլ ժառանգորդաց եւ կամ բաժանորդաց տէ՛ չո՛ւտ ըրէ՛ հրա՛մէ, եւ եթէ կ. Պոլիս երթաս այդ իրաւարարութեամբ բազմաց բարութիւն կընէք, եւ կըլլայ ամենայն ամէնայնի եւ ամենայն ինչ հասարակաց, գեղեցի՛կ սկզբունք, փիլիսոփայութեան դարուն յաչխարհ ծնելուէիր, է՞, ինչպէս պ. գրիչ հիմակուց որ ելեր այդ սկզբունքիդ հրապարակաւ դասաւորութիւն կընէս։ Որդեօք դու քո ամէն ունեցածդ հասարակաց բրա՛ծ ես ... քանզի նախ առնել եւ ապա ուսուցանել։

Ի կնիք բանիս, պ. գրիչ այդչափ տըգիտութեամբ եւ անձնական կրից, եւ բացարիկ չահերու նուիրուած այդ չաւաթանութիւնդ, եւ այդ իմաստակ կրկնութիւններդ ու բացագանչութիւններդ, պարզամիտ եւ ադէտ ընթերցողաց աչքը փոշի նետելու թերեւս ծառայեն, բայց ճշմարտութեան եւ անժխտելի տրամաբանութեան առջեւ. չեն կրնար տոկալ. պ. գրիչ աչքդ բաց եւ տես ո՞ւր ես, հոս դրականութեան ասպարէզ կրսեն, այս տեղը կրթութեան ասպարէզ չէ՛ այլ չահատակութեան, աղէկ կընես որ այս տեղէն կծիկդ տաս եւ դա ձեռքդ առած հմտութիւն մանկանցդ շալակելով կրթարանը փութաս, եւ միւս անդամ աղէկ մը վարժուիս եւ ես քեզ համար կաղօթեմ։

Որով մնամ ի սրտէ ձեզ անձնուէր։

Սէրոն Ց. Կ.

ԻԼԱՆԱԹ

ԹԱՏՐՈՆ

ԲԱՐԵՍԷՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Վիճակահանութիւն

Երեք արարուած ծիծաղաշարժ կատակերգութիւն։

Հինգշաբթի գիշեր 19 դեկ. ի ժամը 2 ½
1868 Օրթագիւղ։

Այս անգամ նստարանաց թիւերը պիտի քաշուին։

Օթեակաց վաստակած թիւերն են։
66 • 229 • 390 • 131 • 167 •

ՆՈՒԻՐ ԿԱՂԱՆԴԻ ԴՊՐԱՏԱՆՏՂՈՑ ՀԱՄԱՐ

Պատկեր Լեւոնի Լուսինեան վերջին թագաւորին մերոյ եւ առողջաբանութիւն Իսթիւճեան. կը ծախուին ամէն դնով Մահմուտ փաշային գլուխը 2 զուրուշ դրածախին խանութը. կը գտնուի հոն նաեւ պատմական եւ թատերական տետրակներ օրացոյցի դնով։

ԿԻԻԼԻԻՆԵԱ.

ԵԱԽՕՏ

Քէնտի կէօրիւլմէյլրէք հէր քէսի կէօրէն պիր գրչ։

ՕԹՈՒԶ ՊԻՐ ԿԻՃԷՑԷ ԹԱԳՍԻՄ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ

Լիչպու Կիւլիւնեա նամ հիքեայէճիք օթուզ պիր կիճէյէ թագսիմ օլունմուշ օլուպ, էնթօհաֆ հիքոյէ ու մէնզարէլէրոէն պահս իսէր։

Ումարզ քի էհլի մարդ օլանլար միւէլլիֆինէ իճապ իսէն մուավէնէթինի տիրիր եթմէյիպ, հաֆթա պէհաֆթա պիրէր զրթասընը թապ ու նէշր եթմիրիլմէսինէ սէպէպ օլուրլար։

Հէր քիթապճըլարտա պուլունուր ֆիյ 40 փարայ։

ԹԷՆՊԷԼԻՔ

Մէգքիւր իսմնոէ օլան բիսալէ պաղլամբարբրլարագ, կէրէք քիթապճըլարտա, վէ ալէյհուսուս իսթանպոլտա Սիւմպիւլ խան ալթընտա Գասֆաֆեանլար տիւքքէանընտա, վէ դաղէթա սաթըճըլարբրմրզ եանընտա Յէր պուրուշա սաթըլմագտա տրը։

ԳԱՂՏՆԻՔ ԲԱՐԻՁԻ

Հէնէնակ։

ԷՕԺԷՆ ՍԻԻ

Թարգմանեաց Մ. Մանուքեան։

ՀԱՏՈՐ Ա.

Էօժէն Սիւի այս երեւելի վիպասանութիւնը ուզի հատորէ պիտի բաղկանայ եւ հետզհետէ հատոր առ հատոր պիտի հրատարակուի։ Արդէն առաջին հատորը ի լոյս ընծայեցաւ եւ ամէն Հայ գրավաճառաց քով ծախու դրրուած է։

Բաժանորդութիւն կանխիկ վճարելի։ 90 դրշ.

Բաժանորդութիւն Միզէրապլրի բաժանորդաց համար 80 դրշ.

Իւրաքանչիւր հատորը 15 »

Բաժանորդութեան տեղերն են միայն Իզմիր Տէտէեանց գրատունը եւ Ցարդոյ Պ. Գր. Զիլինկիրեանին գրատունը. Կ. Պոլիս Տէտէեանց վաճառատունը, Դումրու խան, թիւ 11 եւ Մասիս օրագրոյ յարգոյ խմբագրին գրատունը։

Վիպասանութեանս բաժանորդ եղողը եթէ Միզէրապլրի ալ բաժանորդ ըլլալ ուզէ՝ 125 դրշ. պիտի վճարէ փոխանակ 150ի։

Հատոր առ հատոր առնել ուզողները, կրնան Մահմուտ փաշայի գլուխը Պօեաճի Մանուկ աղայի թիւ 220 խանութէն ստանալ։

ԻՐԱՒՈՒՆՔ

ԼՐԱԳԻՐ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ

Մինչդեռ Պոլիս՝ իր հայ քաղաքական լրագրաց նոր արտօնութիւն դժուարաւ արուելուն վրայ կը ցաւէր, ահա ըզմիւռնիա այս ցաւը կը մեղմացնէ ԻՐԱՒՈՒՆՔ անուն քաղաքական նոր շաբաթաթերթ մը դուրս տալով. խմբագրութեամբ Սարգիս Էֆէնտի Միրզայի։

Որոյ տարեկան գինն է 6 արծաթ մէճիտ։

Կը յուսանք որ՝ արդոյ ազգայինք դիտնալով որ՝ Հայ քաղաքական թերթ մը չատ սուղ է բարոյապէս՝ կը քաջալերեն ԻՐԱՒՈՒՆՔԸ, եւ իրաւունք կուտնան պահանջել անկից որ՝ իր դիրքը ժողովրդականութեան մէջ կենդանի պահէ։

Իրաւունքին թերթերը առ այժմ մեզ ղրկուած ըլլալով կը հրաւիրենք մեր գրատունը անոնք որ բաժանորդ դրուիլ կուզեն։

Վ. ԾԱՆՆԻՆԻՆ

Էշճամը տիւքքէանը վէ Եգիպտի միւթէվվիյէ մախզէնի. Քէօբրիւ պաշընտա Իհթիսապը գարշըսընտա Ն. 7 վէ 8 իլէ միւրաջաաթ. վէ Էշճամը տիւքքէանը Պէյ-օղլունտա Ադաճամիսինտէ Ն. 67 իլէ միւրաջաաթ.

Մէգքիւր Եշճամը տիւքքէանլարը վէ Եշճայէ միւթէնէվվիյէ մախզէնի, տէրունինտէ պուլունան Եշճալարը խաւլարը, թէմիզլիյի վէ իճրաաթճա տիգգաթ վէ չարուղլուղլար, վէ ֆիաթլարն էհվալինէ գիշէթի իլէ քէսպի չէօհրմէթ իթմիշ տիր։

Վիէննա, Փարիս վէ Լօնտրանրն էն մեշհուր ֆապրիգալարընտան քիմիէվի շէյլէր վէ Եշճալար։

Եվրօպանրն քեաֆֆէյի բունարլարընտան զատէթ թայէ մատէն սուլարը։

Հազմ իթմէք վէ սայիրէ իշ ֆուրպիյէր, (բաթ բէքթօրալ)։

Բօլոնիալ դումբանեասընրն, Մէնիէ վէ սայիրէ ֆապրիգալարտան չօգալաթա։

Աբլ Նօրվէճիա ՊԱԼԸԳ ԵԱՂԸՍԸ, ԲԷԹԷ Մօլէրին եաբաղը օլուպ, վէ քեաֆֆէյի պալըգ եաղլարընտան ի յի օլուռղու հալտէ, 1867 Փարիս սերկիի ուժուժիսինտէ միւքեաֆիաթա նայիլ օլմուշ տուր։

Լաստիքտէն եասարդ, շիրինկա, սարը, քէչի մէմէսի վէ սայիրէ։

Նէֆիս բօմատալար, լավանտալար, եաղլար, վէ սայիրէ։

Ղաեէթ տիգգաթլա եաբրլմըշ, գրնագըմալը Պօբոս, Պուրկօնեը վէ Մալակա շարապլարը։

Ղաեէթ ազ մէսարիֆ իլէ հէր սաաթ պուզ եաբմագ իչին մաքինա վէ հէր սաաթ հազըր պուզ։

Թապիպլէր իչին ղաեէթ թազէ աշ։

ԷՆՎԱՑԻ ՁԷԵԻՏ

Աբլ Պօբոս, Պուրկօնեը, Շամբանեա, Մալակա, Բէնօ, Մաճար վէ սայիրէ շարապլարը չէյէ իլէ։

Պպօլեզ, Մէտոք, Եսկի Մանֆէրրան, Մաքսն, վէ սայիրէ շարապլարը վարիլ վէ չէյէ իլէ սաթըրը։ Զէրեզ իչին նէֆիս սուքրա շարապլարը սաաթի վար տրը։

Բէնսանինկաե Հաքնթլ Բալմէրսըն մեշհուր ֆապրիգասընտան օլարագ Ինկիլիզ բէքսիմէթլէրի։

Պունլարըն քեաֆֆէսի զաեէթ ուճֆիֆթա սաթըլմագտա տրը։

Մ. Ծանինին, մէզքիւր մաղազալարտան պաղգա Իսթանպոլտան հիչ պիր թարաֆընտա մողազասը վէ պաղգա հիչ պիր քիմսէ իլէ չէրիքլիկի եօգ տուր։ 49

ԷՐՄԷՆԻ ՖԱՄԻԼԵԱԼԱՐ ԻՉԻՆ ՂԱՁԷԹ ՄԻՒՀԻՄՄ ՊԻՐ ԻԼԱՆ

Գրզլարա ժաքսուս կէմէլէ կէոդուշէ-պէ-յէ պիր մէքթէպ։

Իսկիւտարտա հէնի մահէլլէտ, Ֆրանսըզ վէ Էրմէնի լիսանլարը սէրս վէրիլմէք իւզրէ, աչըլան եէնի մէքթէպին իտարէսի թարաֆընտան, Էրմէնի ֆամիլեալարընտա իլան օլունուր քի, պուկիւնէրտէ մէքթէպ պաշգա պիր մահէլլէ իտիլմիշ օլտուղունտան, պունտան պէյլէ կիճէլի կիւնտիւզլիւ շակիրտ ալըրլար տրը։ Քէզալիք իտարէյի մէզքիւրէ թարաֆընտան էհալիսէ պէեան օլունուր քի, մէքթէպի մէզքիւր իչին, էքի մուալիմ վէ պիրտէ ֆարիսին էն մէշհուր մօսիսթրալարընտան պիրիսի օրտան ճէլլ եթտիրիլմիշ տիր։ Պունլար, չօճուգլար հէր նէվի տիքչէրի եէրլէթիրիճէքլէր, վէ ֆարիսին պիրինճի մէքթէպինէ շաեէսթէ օլան պիր թալիմ ու թէրպիյէ իլէ անլէրի թէրպիյէ իտէճէքլէր տիր։

Մէքթէպի մէզքիւրէ կէօնտերիլէճէք շակիրտանըն թայիմ ու թէրպիեէսինէ զաեէթ տիգգաթլը սուրէթտէ պաղմագ իւզրէ, չիմտիտէն կիճէ կիւնիտիւզ մէքթէպտէ 4 նէֆէր Ֆրանսըզ մուալիմէսի իլէ պիրտէ Էրմէնի մուալիմէսի (վարժուհի) պուլունմագտա տրը։ Մէքթէպի մէզքիւրուն տիրէքթօրու ֆամիլեալարա շունու տախի իլան իտէր քի, ֆարիսին մօտա զաղէթալարընա մուշթէրի օլարագ, իսթէնիլէն քեաֆֆէի տիքիշլերի վէ պա խուսուս մուքին օլտուղու զատար աղ պիր վազբթտա վէ ֆարիսին կուսթօսու վէ զարիֆլիկինէ մախսուս օլարագ, տիւեիւն էսվապլարը իսթէնիլտիքտէ տիքտիրիճէք տիր։ 12

ՄԷՃՄՈՒԱՅԻ

ԳԱՎԱՌԻՆԻՆ

ՏԷՎԼԷԹԻ ԱԼԻՅԷ

Տէվլէթի-ալիյէնին քեաֆֆէյի մէրքէզ իճրա օլան գանունլարընը տերճ իյլէմէքտէ օլան Տէօռնուբ նամ քիթապ, վէ վիլայէթ գանունանամէսի, Օսմանլըճատան Երմէնիճէ հրատիաթա նագլ իլէ, վէ պազը անլաշըլմասը միւշքիլ օլանլուղեթ վէ ճիւմլէլէրին աչրգ մանէսաբ վէրիլէրէք, ճիւզ պէ ճիւզ կիւղէլճէ թապ ու նէշր զբլ ընմագտա, վէ պէհէր ճիւպիւալթմրշար փարաեա սաթըլմագտա տրը։

Մէզքիւր ճիւզլէրտէն շիմտիյէ գատար 14 ճիւզ չրգմըշ տրը. վէ միւշթէրի եաղըլանլարը, իսթէսէքլէրի մահէլլէ կէօնտերիլմէքտէ տիր։

Մէզքիւր քիթապլրն օգունմաբանատան հատուէն զիեատէ մէնֆաաթ հասրլ օլաճաղընտա շիւբհէ եօգ տուր. զիրա իշ իչինտէ պուլունան հէր սատմ, ճարի օլան գովանին ու նիզամանը մէվզուաեր պիլտիկի թագտիրտէ, հագգընը մուհաֆզաեա միւգթէսիր օլապիլէճէկի աշիքեար տրը։

Մէզքիւր քիթապա միւշթէրի եաղըլմագլըղը արզուքէշ օլանլար, Իսթանպոլտա Եըլտըզ խանընտա, Գալաճէեան Գէորգ էֆէնտինին օտասընա միւրաճաաթ իյլէմէլէրի։

Քիւթապը տարրն գուլլանտրգլարը լիսան իւզրէ հէր տիւրլու մէսալիհէ տայիր արզուհալար վէ միզաքերէր վէ թաշրա մէքեաթիպի բիւշտիյէ խօճալարընա վէ սաքերիյէ վէ ուսմուրու միլքիյէ մէմուրլարընա վէ բօսթա միւտիրլէրինէ վէ թէճարիթէ միւրօ վէ սէքսթրօ վէ բրօթէսթօ վէ մուգավէլէ վէ ատի սէնէտլէր վէ թէզքէրէ, վէ մահէլլէ իլմ ու խապերլէրի վէ սայիր հէր տիւրլու մաբուզաթ վէ մուհարբերաթ, հասրլա սեֆինէի Դ.ուհ կիպի տէօրթ եիւզ գատար միւսվէրատէի շամիլ վէ աքրբընտա մէվգբինտէ գուլլանըլմագ իւզրէ, թերաքիպ լաթիֆէ վէ էսէպիաթէ տայիր արազի, ֆարսի վէ թիւրքի պէյթիլէր վէ թիւրքճէ մանէալէրի տախի ալթընա եազըլարագ սայէր մուվաֆֆագիյէթվարէի ճէնապը միւլիքեանէտ պու քէրբի թապ օլունան նիւզլէթ իւլ միւնշաաթ նամ ինշա, սահաֆ չարշըսընտա գավաֆլար սաղաղընտա ինչաի մէզքիւրին միւելլիֆի Լէթաթ Բիֆաթ էֆէնտինին 16 նիւմէրօլու տիւքքէանընտա, վէ Սուլթան Պաեազիտտէ քեազբաճը խօճա բաշալը հաճի Մուսթաֆա աղանն, վէ Մահմուտ բաշատա բուլ վէ վարագայի սահիհէ սաթըլան տիւքքէանլարտա օն եէտիչէր զուրուշա սաթըլմագտա տրը։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

ԼԻՎԱՆԹ ՀԷՐԱԼՏՐՆ ԹԱՊԻԱ-ՆԷՍԻՆՏԷ

ՊԷՏ ՕՂԼՈՒՆՏԱ ՏՕՂՐՈՒ ԵՕԼՏԱ, ՏՕԹՕԿՐԱՏ ԱԳՅՈՒԼԼՈՂ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ ԳԱՐՇԵՐՍԸՆՏԱ ՆՈՒՄԷՐՈ 467.